

Metodologia nauk społecznych - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodologia nauk społecznych
Kod przedmiotu	14.0-WP-SOCD-MNS-W_pNadGenK4ZBJ
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Socjologia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2016/2017

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	6
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Justyna Nyćkowiak

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	-	-	Egzamin
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zaznajomienie studentów z funkcjami nauki, z podstawowymi pojęciami metodologicznymi, specyfiką badań społecznych, procesem kształtowania się różnych sposobów poznania naukowego i ideału wiedzy naukowej; założeniami badań ilościowych i jakościowych; Opanowanie przez studentów umiejętności projektowania własnych badań naukowych, doboru adekwatnego do celu badań paradygmatu, umiejętności doboru lub konstruowania narzędzi badawczych.

Wymagania wstępne

Zakres tematyczny

1. Różne rodzaje praktyk społecznych, funkcje nauki (praktyki badawczej), współczesna klasyfikacja nauk.
2. Scjentyzm i pozytywistyczna koncepcja nauki; założenia współczesnego konstruktywizmu; konstruktywizm jako orientacja metodologiczna w badaniach socjologicznych.
3. Status nauk humanistycznych i osobliwości nauk społecznych.
4. Pojęcie teorii naukowej, prawa nauki, generalizacje historyczne.
5. Ideał socjologii niezaangażowanej w wartości oraz obecność wartości w uprawianiu nauki; pojęcie prawdy w nauce.
6. Składniki tekstów naukowych: definicje, hipotezy.
7. Etapy badań naukowych, dobór metody, zmiennych, wskaźników, próby.

Metody kształcenia

Wykład z prezentacją multimedialną; zajęcia ćwiczeniowe z analizy definicji różnych pojęć socjologicznych, sformułowania hipotez, konstruowania planu badań i narzędzi badawczych.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student umie wskazać i scharakteryzować cechy dystynktywne praktyki badawczej (naukowej) w odróżnieniu od innych rodzajów praktyki społecznej; Potrafi nazwać i scharakteryzować podstawowe funkcje nauki; potrafi objaśnić pojęcie paradygmatu i teorii naukowej oraz różne sposoby rozumienia prawdy.	K_W11	- aktywność w trakcie zajęć - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	- Wykład - Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student potrafi nazwać i scharakteryzować różne sposoby poznania naukowego – empiryzm, racjonalizm, konstruktywizm; potrafi rozpoznać poglądy takich filozofów jak: F. Bacon, Kartezjusz, I. Kant, H. Poincaré i trafnie przyporządkować je do nazw podstawowych podejść w poznaniu. Student otafr podać cechy odróżniające nauki społeczne od innych nauk empirycznych i formalnych, potrafi nazwać i scharakteryzować tzw. osobiwości nauk społecznych. Potrafi rozpoznać poglądy takich filozofów jak W. Diltthey, W. Windelband, H. Rickert i scharakteryzować wkład każdego z nich do ukształtowania się metodologii badań humanistycznych i społecznych; potrafi przyporządkować poszczególne założenia metodologiczne do czasu, w których powstały; umie wskazać elementy poglądów konstruktywistycznych w poznaniu naukowym, potrafi scharakteryzować konsekwencje metodologicznych wyborów dokonywanych przez różnych badaczy i siebie. Student Potrafi wybrać najbardziej adekwatną do podjętego celu badań perspektywę teoretyczną i metodologiczną.	• K_W09 • K_W18	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	• Wykład • Ćwiczenia
Student umie rozpoznać cechy interpretacji socjologicznej odróżniającej ją od interpretacji przeprowadzonej na gruncie pokrewnych nauk społecznych (np. psychologii, ekonomii, itp.); umie sformułować hipotezy dotyczące uwarunkowań społecznych, kulturowych i indywidualnych (cech osobowych jednostek).	• K_U01	• aktywność w trakcie zajęć • projekt	• Ćwiczenia
Student potrafi zaplanować proces badawczy dla wybranego problemu, to znaczy zdefiniować niezbędne terminy, sformułować problem, zredagować pytania badawcze, sformułować hipotezy, dobrać zmienne i wskaźniki, dobrać odpowiednie (włącznie z zaawansowanymi) metody i techniki badawcze.	• K_U05	• projekt	• Ćwiczenia
Student potrafi samodzielnie przygotować i zaprezentować pisemnie i ustnie uzasadnienie wybrania określonego problemu badawczego, przygotować plan badań oraz podstawowe narzędzie badawcze.	• K_U07	• aktywność w trakcie zajęć • projekt	• Ćwiczenia
Student umie dobrać literaturę socjologiczną, ekonomiczną, psychologiczną, kulturoznawczą do obranego problemu badawczego.	• K_K02	• projekt	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Zaliczenie wykładu

Forma zaliczenia wykładu	Uwagi
Zaliczenie na ocenę	Tak
Egzamin pisemny.	W formie pytań problemowych lub otwartych i zamkniętych (test) Minimalny próg wymagań uzyskanie 50% punktów z pracy pisemnej.
Zakres materiału dotyczący egzaminu.	Zgodnie z przedstawionym na pierwszych zajęciach Sylabusem (wykład + ćwiczenia).
Zasady uzyskania oceny z wykładu.	Ocena z wykładu jest oceną z egzaminu.

Zaliczenie ćwiczeń

Forma zaliczenia ćwiczeń	Uwagi
Zaliczenie na ocenę	Tak
Przygotowanie projektu w formie pisemnej.	Zgodność z tematem, poprawna struktura pracy, język, rzetelność, samodzielność wykonania pracy, odpowiedni dobór literatury przedmiotu. Umiejętność udzielenia odpowiedzi na pytania dotyczące prezentowanego materiału.
Aktywność podczas zajęć.	Merytoryczne przygotowanie, umiejętność podania przykładów, umiejętność wykorzystania omawianych tekstów.
Zasady uzyskania oceny z ćwiczeń.	Ocena z ćwiczeń stanowić będzie średnią ważoną z oceny z przygotowanego projektu (80%) i aktywności na zajęciach (20%).

Ocena końcowa

Oceny brane pod uwagę w przypadku oceny końcowej.	Uwagi:
Wykład + ćwiczenia kończące się uzyskaniem oceny.	Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny końcowej jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń i wykładu (3.0-5.0).
Zasady uzyskania oceny końcowej.	Ocena końcowa stanowi średnią arytmetyczną ocen z ćwiczeń i wykładu*.

Literatura podstawowa

1. Amsterdamski S., Między historią a metodą. Spory o racjonalność nauki, Wydawnictwo PIW, Warszawa 1983.
2. Chalmers A., Czym jest to, co zwiemy nauką? Rozważania o naturze, statusie i metodach nauki. Wprowadzenie do współczesnej filozofii nauki, (tłum.) Adam Chmielewski, Wydawnictwo Siedmiogród, Wrocław 1997.
3. Gouldner A. W., Anty-Minotaur, czyli mit socjologii wolnej od wartości, przekład Ewa Morawska, [w]: Kryzys i schizma. Antyscjentystyczne tendencje w socjologii współczesnej, wyboru dokonał Edmund Mokrzycki, Wydawnictwo PIW, Warszawa 1984, ss. 12-43.
4. Grobler A., Metodologia nauk, Wydawnictwo „Aureus” i Wydawnictwo „Znak”, Kraków 2006.
5. Kotarbiński Tadeusz, Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1986.
6. Kryzys i schizma: antyscjentystyczne tendencje w socjologii współczesnej, wyboru dokonał i wstępem opatrzył Edmund Mokrzycki, T. 1 i 2, Wydawnictwo PIW, Warszawa 1984.
7. Nowak S., Metodologia badań społecznych, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1985.
8. Ossowski S., O osobliwościach nauk społecznych, wyd. 4, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001;
9. Sady W, Spór o racjonalność naukową od Poincarégo do Laudana; Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej. Wydawnictwo „Funna”, Wrocław 2000.
10. Such J., Wstęp do metodologii ogólnej nauk, Wydawnictwo UAM, Poznań 1969.
11. Woleński J., Hasło w Encyklopedii Socjologii, t. 4, Oficyna Naukowa, Warszawa 2002, ss. 177-185.
12. Zybertowicz A, Konstrukttywizm jako orientacja metodologiczna w badaniach społecznych, „ASK”. Społeczeństwo, Badania, Metody”, nr 8,/1999, ss. 7-28.

Literatura uzupełniająca

1. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003.
2. Brzeziński J., Metodologia badań psychologicznych, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002.
3. Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., Metody badawcze w naukach społecznych, Wydawnictwo naukowe „Zysk i Ska”, Poznań 2001.
4. Hajduk E., Hipoteza w badaniach społecznych, Wydawnictwo WSP, Zielona Góra 1998.
5. Malikowski Marian, Niezgoda Marian „Badania empiryczne w socjologii. Wybór tekstów”, Wydawnictwo WSSG Tyczyn, 1997.
6. Sulek Antoni, [Metody analizy socjologicznej: wybór tekstów Wydawnictwo UW, Warszawa 1986;](#)
7. Sztumski Janusz, Wstęp do metod i technik badań społecznych” Wydawnictwo Śląsk, Katowice 1999.
8. Wójcicki Ryszard, Teorie w nauce, cz. 1, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa, 1991.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Dorota Szaban, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 18-07-2016 15:56)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ